

PREDSTAVITVENI ZBORNIK

1. PODATKI O ŠTUDIJSKEM PROGRAMU

1.1 Naslov študijskega programa

Drugostopenjski magistrski študijski program *Primerjalna književnost in literarna teorija - dvodisciplinarni*

1.2 Trajanje študijskega programa

Študijski program traja 2 leti.

1.3 Število ECTS

Študijski program je ovrednoten s 60 ECTS, skupaj z drugo študijsko smerjo 120 ECTS.

1.4 Navedba smeri

Gre za dvodisciplinarni nepedagoški študijski program.

1.5 Strokovni naslov diplomanta

Magistrica primerjalne književnosti in (naziv druge študijske smeri) oz. magister primerjalne književnosti in (naziv druge študijske smeri); (mag. prim. knjiž. in ...).

2. TEMELJNI CILJI PROGRAMA IN SPLOŠNE KOMPETENCE, KI SE PRIDOBIMO S PROGRAMOM

Drugostopenjski študijski program *Primerjalna književnost in literarna teorija – dvodisciplinarni* pogloblja znanja s področja literarne vede, ki si jih študenti/šudentke pridobijo na prvi stopnji. Natančneje jih seznanja s problemi komparativistike, literarne zgodovine in literarne teorije ter razgrinja literarnovedne metode za reševanje teh problemov. Posebno pozornost namenja razmerju literature s filozofijo, religijo, drugimi umetnostmi in kulturo sploh ter problematiki slovenske literature na ozadju evropske oziroma svetovne literature, saj je eno izmed osrednjih težišč študija prav preučevanje slovenske literature v mednarodnem kontekstu. Poleg tega študente/šudentke vpeljuje v osnove literarnega prevajanja in tvorjenja literarnih besedil.

Študijski program diplomantom omogoča, da poleg splošnih kompetenc humanistično izobraženega intelektualca pridobijo predmetnospecifične kompetence, ki zadevajo razumevanje literature, njene povezanosti z drugimi duhovnimi dejavnostmi in njene vloge v evropski oziroma svetovni kulturi na eni strani ter v slovenski kulturi na drugi. Izobražuje jih predvsem za delo z literarnimi besedili, za katero sta potrebni literarna razgledanost in široko kulturno obzorje. Konkretno jih usposablja za literarno ali kulturno novinarstvo, uredniško delo (založbe, časopisi, radio, televizija), dramaturško delo (gledališče, radio), literarno kritiko in publicistiko. Poleg tega jih usposablja tudi za delo v literarni vedi sami oziroma za znanstvenoraziskovalno dejavnost.

Splošne kompetence, ki se pridobijo s programom:

Študentke in študenti drugostopenjskega študijskega programa *Primerjalna književnost in literarna teorija - dvodisciplinarni*

- logično in abstraktno analizirajo, sintetizirajo in vrednotijo;
  - znajo poglobljeno izražati znanja z obeh strokovnih področij v pisni in ustni obliki in jih kritično vrednotiti;
  - kompetentno prenašajo intra- in interdisciplinarna znanja v prakso;
  - samostojno poglobljajo in izpopolnjujejo ter povezujejo pridobljena znanja in usposobljenosti z različnimi strokovnimi področji;
  - kontekstualizirajo in samostojno nadgrajujejo informacije;
  - prenašajo svoja znanja in sposobnosti na druga problemska področja (sposobnost transferja);
  - rešujejo probleme, konfliktne situacije in delovne naloge intra- in interdisciplinarno;
  - so usposobljeni za timsko reševanje problemov;
  - znajo organizirati in voditi strokovne skupine;
  - so sposobni (samo)evalvacije in (samo)ocenjevanja ter kritičnega in celostnega razmišljanja;
  - samostojno poiščejo, interpretirajo in uporabljajo nove vire znanja na strokovnih in znanstvenih področjih;
  - so usposobljeni za strokovno in učinkovito uporabo IKT pri iskanju, izbiranju, obdelavi, predstavitvi in posredovanju informacij;
  - zagotavljajo kvaliteto lastnega dela ter zvišujejo standarde kakovosti v delovnem okolju;
  - so usposobljeni za pisanje za strokovno in laiško javnost;
  - poznajo načela historičnega in teoretičnega mišljenja;
  - znajo postaviti predmet obravnave v primerjalno razmerje z nečim drugim kot zasnutek interdisciplinarne obravnave;
  - so usposobljeni za opažanje problema, postavitve in argumentiranje teze v zvezi s problemom;
  - znajo dialoško pojasnjevati predlagane rešitve problema;
  - se usposobijo za uporabo znanstvenega aparata;
- opravljajo etično samorefleksijo in so zavezani profesionalni etiki.

3. POGOJI ZA VPIS IN MERILA ZA IZBIRO OB OMEJITVI VPISA

Pogoji za vpis na študijski program so usklajeni s členi 33, 38, 38a, 38b ter 41 ZViS-UPB3, UL RS 119/06, 16. členom prehodnih in dokončnih določb ZViS-UPB3, UL RS 119/06 ter 117. členom Statuta Univerze v Ljubljani.

V dvodisciplinarni študijski program druge stopnje se lahko vpiše, kdor je končal:

1. **prvostopenjski dvodisciplinarni univerzitetni študijski program istih disciplin, vrednoten s 180 KT;**
2. **prvostopenjski dvodisciplinarni univerzitetni študijski program istih disciplin, ovrednoten z 240 KT;** pri tem se lahko kandidatom glede na opravljene obveznosti prvostopenjskega študija prizna do 60 KT;

3. **katerega koli od drugih prvostopenjskih univerzitetnih študijskih programov z ustreznih strokovnih področij (jezikoslovje, družboslovje, humanistika)**, če je kandidat pred vpisom opravil študijske obveznosti, ki so bistvene za študij na drugi stopnji; te obveznosti se določijo glede na različnost strokovnega področja in obsegajo od 10 do 60 KT;
4. **katerega koli od drugih prvostopenjskih univerzitetnih študijskih programov z drugih strokovnih področij**, če je kandidat pred vpisom opravil študijske obveznosti, ki so bistvene za študij na drugi stopnji; te obveznosti se določijo glede na različnost strokovnega področja in obsegajo do 60 KT;
5. **visokošolski strokovni študijski program po starem programu z ustreznih strokovnih področij (jezikoslovje, družboslovje, humanistika)**, če je kandidat pred vpisom opravil študijske obveznosti, ki so bistvene za študij na drugi stopnji; te obveznosti se določijo glede na različnost strokovnega področja in obsegajo od 10 do 60 KT;
6. **visokošolski strokovni študijski program po starem programu z drugih strokovnih področij**, če je kandidat pred vpisom opravil študijske obveznosti, ki so bistvene za študij na drugi stopnji; te obveznosti se določijo glede na različnost strokovnega področja in obsegajo do 60 KT.

Diferencialni izpiti se določijo individualno glede na prej pridobljeno kandidatovo izobrazbo iz nabora predmetov iz prvostopenjskega dvodisciplinarnega programa v obsegu največ 60 KT.

Nabor predmetov iz prvostopenjskega dvodisciplinarnega programa, ki se lahko določijo kot dodatne študijske obveznosti:

Predmet	Število KT
Uvod v primerjalno književnost	7
Ep in tragedija	4
Uvod v literarno teorijo	4
Primerjalna verzologija	4
Zgodovina kratke proze	4
Razvoj moderne proze	4
Estetika od antike do romantike	8
Pesniški modernizem in postmodernizem	8
Realizem in naturalizem	3

Kandidat oz. kandidatka lahko predpisane obveznosti opravi med študijem na prvi stopnji, v programih za izpopolnjevanje ali z opravljanjem diferencialnih izpitov pred vpisom v študijski program druge stopnje. Obveznosti določita oba oddelka, ki izvajata program.

Vsaka prošnja se obravnava individualno, individualno se določita tudi obseg in vsebina dodatnih študijskih obveznosti iz temeljnih predmetov, bistvenih za študij na drugi stopnji.

V skladu s 121. členom statuta Univerze v Ljubljani pogoje za vpis na študij za pridobitev izobrazbe izpolnjuje tudi, **kdor je končal enakovredno izobraževanje v tujini**. Postopek vodi pooblaščen oseba Univerze v Ljubljani, vsebinsko pa o priznavanju v tujini pridobljene izobrazbe odloča senat članice oziroma univerze skladno s 77. oz. 47. členom Statuta UL.

Če bo sprejet sklep o omejitvi vpisa, bodo kandidati izbrani po naslednjih merilih:

- povprečna ocena na prvostopenjskem ali dodiplomskem študiju (po starem študijskem programu) (60%)
- ocena zaključne seminarske naloge na prvi stopnji ali diplomskega dela (30%)
- bibliografija, priznanja, zunajštudijski dosežki (10%).

Če prvostopenjski študijski program ni predvideval zaključne seminarske naloge ali diplomskega dela, veljajo za izbor ta merila:

- povprečna ocena na prvostopenjskem ali dodiplomskem študiju (po starem študijskem programu) (75%)
- bibliografija, priznanja, zunajštudijski dosežki (25%).

4. MERILA ZA PRIZNAVANJE ZNANJ IN SPRETNOSTI, PRIDOBLENIH PRED VPISOM V PROGRAM

Določila o priznavanju znanj in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v študijski program, se smiselno upoštevajo tudi pri priznavanju znanj in spretnosti, pridobljenih med študijem, v kolikor je v obliki učnega sporazuma to dogovorjeno vnaprej.

Po magistrskih dvodisciplinarnih študijskih programih druge stopnje se lahko kandidatom in kandidatkam priznavajo tudi znanja, usposobljenosti in zmožnosti, ki jih je kandidat/ka pridobil/a pred vpisom v različnih oblikah formalnega in neformalnega izobraževanja in ki po vsebini in zahtevnosti v celoti ali deloma ustrezajo splošnim oziroma predmetnospecifičnim kompetencam, določenim z dvodisciplinarnim študijskim programom.

Postopek priznavanja neformalno pridobljenega znanja in spretnosti je v celoti usklajen s Pravilnikom o postopku in merilih za priznavanje neformalno pridobljenega znanja in spretnosti, sprejetem 29. maja 2007 na Senatu Univerze v Ljubljani.

Študentje oz. študentke znanja, pridobljena v različnih oblikah formalnega in neformalnega izobraževanja ter izkustvenega učenja (portfolijo, projekti, objave avtorskih del ipd.), izkažejo s spričevali in drugimi listinami, iz katerih je razvidna vsebina in obseg vloženega dela študenta.

Vloga za priznavanje neformalno pridobljenega znanja in spretnosti mora vsebovati:

- spričevala,
- druge listine (različni dokumenti, ki jih izda delodajalec in dokazujejo izkušnje, potrdila o udeležbi na seminarjih in usposabljanjih ipd.),
- portfolio, v katerem kandidat pripravi svojo biografijo s podatki o izobrazbi, o zaposlitvah ter drugih izkušnjah in znanjih, ki jih je pridobil v preteklosti,
- druga dokazila (izdelki, storitve, objave in druga avtorska dela kandidatov; projekti, izumi, patenti ipd).

Priznana znanja, usposobljenosti oz. zmožnosti se lahko upoštevajo kot opravljene študijske obveznosti znotraj vseh delov študijskega programa. Iz njih pa morata biti jasno razvidna tako vsebina kot obseg vloženega dela študenta, da se lahko znanja ovrednotijo s kreditnimi točkami. Na podlagi individualnih dokumentiranih vlog študentov oz. študentk odloča o priznavanju in vrednotenju tako pridobljenih znanj, usposobljenosti in zmožnosti Filozofska fakulteta na predlog posameznih oddelkov. Ob tem upošteva Pravilnik o postopku in merilih za priznavanje neformalno pridobljenega znanja in spretnosti, sprejet 29. maja 2007 na Senatu Univerze v Ljubljani, druge določbe statuta Univerze v Ljubljani ter Pravila Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

5. POGOJI ZA NAPREDOVANJE PO PROGRAMU

5.1 Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

Za napredovanje v 2. letnik študijskega programa morajo študentje opraviti študijske obveznosti v tolikšnem obsegu, da dosežejo 90 odstotkov KT, predpisanih s predmetnikom (54 od 60 KT) za posamezni letnik.

V primeru izjemnih okoliščin (določenih v Statutu UL, 153. člen), pa se lahko na podlagi rešene prošnje vpišejo v višji letnik tudi tisti študentje, ki so opravili 85 odstotkov obveznosti (torej dosegli 51 KT). O tem vpisu odloča Odbor za študentska vprašanja in usmerjanje, pri čemer lahko oddelek poda posvetovalno mnenje. Manjkajoče obveznosti morajo biti opravljene do vpisa v naslednji, višji letnik.

5.2 Pogoji za ponavljanje letnika

Študent/ka lahko v času študija enkrat ponavlja letnik, vendar mora za ponavljanje opraviti študijske obveznosti v skupnem obsegu 15 KT (25% skupnega števila KT).

5.3 Podaljševanje statusa študenta

V skladu z 238. členom Statuta Univerze v Ljubljani se lahko status študenta izjemoma podaljša študentom, ki imajo status študenta-športnika, status študenta-priznanega umetnika in status študenta s posebnimi potrebami, oziroma študentom, ki zaradi svojega izvenštudijskega delovanja, bolezni ali okvare ne morejo v roku opravljati študijskih obveznosti.

Postopek za priznanje podaljšanja statusa študenta je opredeljen v Merilih za reševanje študentskih prošenj FF, ki so dostopna na spletni strani Filozofske fakultete:

http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/Glavna_stran.htm.

5.4 Svetovanje in usmerjanje med študijem

Svetovanje in usmerjanje študentov med študijem opredeljujeta 234. in 235. člen Statuta Univerze v Ljubljani.

V skladu s statutarnima členoma je svetovanje in usmerjanje študentov glede vseh vprašanj študija omogočeno na ravni fakultete (referat za študentske zadeve), na ravni oddelka (tajništvo oddelka, predstojnik oddelka) ter na govorilnih urah učiteljev. Podatki o kontaktnih osebah, njihovih e-naslovih in tel. številkah so objavljeni na oglasnih deskah in spletnih straneh fakultete **http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/Glavna_stran.htm**.

Urniki govorilnih ur posameznih učiteljev so javno objavljeni na oglasni deski oddelka ter na spletni strani **<http://www.ff.uni-lj.si/oddelki/primknjz/default.asp>**, učitelji pa so dostopni tudi preko e-pošte. Študenti lahko vprašanja, vezana na študij, posredujejo tudi preko spletnega foruma (**<http://www.primerjalna.si>**).

6. POGOJI ZA DOKONČANJE ŠTUDIJA

Za dokončanje študijskega programa mora študent oz. študentka opraviti vse študijske obveznosti, kot jih določajo študijski program in učni načrti posameznih predmetov, v skupnem obsegu 60 KT. Ker gre za dvodisciplinarni študijski program, mora študent oz. študentka za dokončanje celotnega študija opraviti tudi vse obveznosti pri drugi disciplini, v skupnem obsegu 60 KT, skupaj torej 120 KT.

7. PREHODI MED ŠTUDIJSKIMI PROGRAMI

Prehodi so možni med študijskimi programi iste stopnje, torej 2. stopnje.

Prehodi so možni med študijskimi programi:

- ki ob zaključku študija zagotavljajo pridobitev primerljivih kompetenc;
- med katerimi se lahko po kriterijih za priznavanje prizna vsaj polovica obveznosti po Evropskem prenosnem kreditnem sistemu iz prvega študijskega programa, ki se nanašajo na obvezne predmete drugega študijskega programa.

Študent oz. študentka se lahko vključi v višji letnik drugega študijskega programa, če mu je v postopku priznavanja zaradi prehoda priznanih vsaj toliko in tiste kreditne točke, ki so pogoj za vpis v višji letnik javnoveljavnega študijskega programa.

Za prehod med programi se ne šteje vpis v začetni letnik študijskega programa.

Pri prehodih se lahko priznavajo:

- primerljive študijske obveznosti, ki jih je študent/-tka opravil/-a v prvem študijskem programu;
- neformalno pridobljena primerljiva znanja.

Predhodno pridobljena znanja študent/-tka izkazuje z ustreznimi dokumenti.

V skladu s 5. členom Meril za prehode med študijskimi programi lahko študenti prehajajo tudi iz univerzitetnih (nebolonjskih) študijskih programov, sprejetih pred 11. 6. 2004, na bolonjske študijske programe, pri čemer je prehod mogoč:

- le med študijskimi programi istih disciplin in
- če od kandidatovega zadnjega vpisa na univerzitetni študijski program, s katerega prehaja, nista minili več kot 2 leti, vendar pa najkasneje do konca študijskega leta 2015/2016.

O izpolnjevanju pogojev za prehod in priznavanju obveznosti, na podlagi individualne prošnje kandidata/-tke in dokazil o opravljenih obveznostih, odloča pristojni organ fakultete na predlog oddelka po postopku, ki je določen v Statutu UL.

V primeru, da ima študent/-tka opravljene obveznosti na tuji visokošolski instituciji, vloži vlogo za priznanje v tujini opravljenega izobraževanja na predpisanem obrazcu v skladu z Zakonom o vrednotenju in priznavanju izobraževanja in veljavnim pravilnikom. Vlogi priloži predpisane dokumente.

8. NAČINI OCENJEVANJA

Ocenjujejo se proseminarske in seminarske naloge, kolokviji, ustni in pisni izpiti, ustni in pisni testi, prevod in literarno besedilo ter magistrsko delo z zagovorom.

Ocenjevalna lestvica je od 6-10 (pozitivno) oz. 1-5 (negativno), in sicer:

10	-	(odlično: izjemni rezultati z zanemarljivimi napakami),
9	-	(prav dobro: nadpovprečno znanje, vendar z nekaj napakami),
8	-	(prav dobro: solidni rezultati),
7	-	(dobro: dobro znanje, vendar z večjimi napakami),
6	-	(zadostno: znanje ustreza minimalnim kriterijem);
5 - 1	-	(nezadostno: znanje ne ustreza minimalnim kriterijem).

9. PREDMETNIK ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

Predmeti v študijskem programu so razdeljeni glede na stebre, in sicer:
Obvezni predmeti (O): temeljni predmeti, ki tvorijo temelj študijskega programa;
Izbirni – stroka (I): izbirni predmeti znotraj stroke;
Izbirni – širše (IS): zunanji izbirni predmeti fakultet UL (ne glede na oddelek, fakulteto, univerzo).

Preglednica št. 1: *Predmetnik študijskega programa*

(P – predavanja, S – seminarji, V – vaje in lektorske vaje, KT – kreditne točke, KU – kontaktne ure)

Učne enote	P	S	V	KT	KU
1. semester	120	30		15	150

Zgodovina svetovne književnosti 3	30			3	30
Literarno prevajanje	30	30		6	60
Primerjalna književnost 3	60			6	60
2. semester	90		120	15	210
Primerjalna književnost 3			120	6	120
Literatura in kultura	60			6	60
Izbirni predmet iz filozofije kulture	30			3	30
3. semester	120		60	15	180
Zgodovina svetovne književnosti 3	30			3	30
Metodologija			60	3	60
Zunanji izbirni predmet	60			6	60
Zunanji izbirni predmet	30			3	30
4. semester	60	60		15	120
Magistrski seminar iz literarne kritike		60		4	60
Metodologija	60			4	60
Magistrsko delo				7	
Skupaj	390	90	180	60	660

10. PODATKI O MOŽNOSTIH IZBIRNIH PREDMETOV IN MOBILNOSTI

Učne enote	Steber	KT	KU
1. letnik		30	360
Zgodovina svetovne književnosti 3	O	3	30
Literarno prevajanje	O	6	60
Primerjalna književnost 3	O	12	180
Literatura in kultura	O	6	60
Izbirni predmet iz filozofije kulture	IST	3	30
2. letnik		30	300
Zgodovina svetovne književnosti 3	O	3	30
Metodologija	O	7	120
Magistrski seminar iz literarne kritike	O	4	60
Zunanji izbirni predmet	IŠ	6	60
Zunanji izbirni predmet	IŠ	3	30
Magistrsko delo		7	
SKUPAJ		60	660

Steber O: 41 KT, 68,3 %

Steber IST: 3 KT, 5 %

Steber IŠ: 9 KT, 15 %

Magistrsko delo: 7 KT, 11,7 %

Skupni delež izbirnih KT: 20 %

Mobilnost študentov je omogočena na ravni fakultete, univerze in na meduniverzitetnem nivoju, saj fakulteta v okviru svoje raziskovalne in pedagoške dejavnosti sodeluje z velikim številom

tujih univerz in je aktivno vključena v programe Socrates-Erasmus, CEEPUS in Leonardo da Vinci.

11. KRATKE PREDSTAVITVE POSAMEZNIH PREDMETOV

1. letnik

Zgodovina svetovne književnosti 3: Orient (3 ECTS)

Pregleden prikaz književnosti starega Orienta: egipčanske, babilonsko-asirske, starojudovske, arabske, perzijske, indijske, kitajske, japonske. Podrobnejša predstavitev osrednjih del: *Knjige mrtvih*, *Sinuhejeve zgodbe*, *Epa o Gilgamešu*, Biblije, Korana, *Tisoč in ene noči*, Aveste, *Šah-Nameja*, poezije Omarja Hajama in Hafisa, *Upanišad*, *Rigvede*, *Mahabharate*, *Šakuntale*, *Dao-de-džinga*, *Ši-džinga*, poezije Li Taipoja, *Lepih gospa z bogatega dvora*, *Zgodb princa Gendžija* itn. Predstavitev kulturnih razlik in problematizacija uvrščanja orientalskih književnosti v zahodni literarnoperiodizacijski model.

Zgodovina svetovne književnosti 3: Srednjeveška književnost (3 ECTS)

Predavanja predstavijo pglavitne slovstvene tokove ter najpomembnejša literarna dela in avtorje v srednjem veku, v katerem je najprej prevladovala literarna produkcija v latinščini (*Carmina burana*), potem pa se je prav s pomočjo književnosti uveljavilo tudi pisanje v ljudskih (poznejših »nacionalnih«) jezikih. Obravnavajo tako tradicijo epskega pesništva, ki najbolj izraža srednjeveški vrednostni sistem, kot liriko, ki z individualizacijo pesniškega glasu in kultom ljubezni od 12. stoletja naprej (provansalski trubadurji, francoski truveri, sicilska in toskanska šola, *dolce stil nuovo*, *Minnesängerji* itn.) pripravlja pot renesansi. Osrednja tema predavanj je ljubezenska lirika od trubadurjev do Danteja, ki je z *Božansko komedijo* ustvaril najvišji literarni spomenik srednjeveške miselnosti. V predavanja so vključene tudi razlage srednjeveške filozofije, teologije in mistike, duhovnega gledališča, likovne umetnosti, glasbe ter drugih umetniških in družbenih pojavov, ki so nujne za razumevanje dobe.

Zgodovina svetovne književnosti 3: Renesansa (3 ECTS)

Predavanja sledijo porajanju renesanse od Petrarce, »prvega humanista« in renesančnega pesnika, prek Rabelaisovega modela visoke renesanse, ki temelji na veri v veličino človeka, do Shakespeara in Cervantesa, ki že nakazujeta zaton renesančne sinteze telesa in duha ter začetek baroka. Obravnavajo tako epsko pesništvo (Pulci, Boiardo, Ariosto, Camöens) kot liriko (znotraj francoske renesanse npr. »lyonski krog« in Plejado na čelu z Du Bellayjem in Ronsardom), tako prozo (Boccaccio, Margareta Navarska, Rabelais, Cervantes) kot dramo (elizabetinsko gledališče, Shakespeare). K boljšem razumevanju ideala renesančne lepote pomagajo primerjave z likovno umetnostjo (slikarstvom, kiparstvom, arhitekturo) in glasbo. Predavanja soočajo slušatelj(ice) z odprtim vprašanjem: je renesansa začetek novega veka, kakor smo vajeni misliti, ali veličastni zaključek srednjega veka?

Zgodovina svetovne književnosti 3: Barok in klasicizem (3 ECTS)

Predavanja predstavijo kontroverzni pojem »barok« in kompleksno razmerje med renesanso in barokom. Zvečine obravnavajo baročne avtorje v različnih nacionalnih književnostih: Tassa in Marina, Góngoro in Calderóna de la Barca, de Viauja, Saint-Amanta in Malherba, Grimmelshausna in Opitza, Donna in Miltoņa, van den Vondla, Komenskega, Gundulića, Svetokriškega in Valvasorja. Potem predstavi klasicizem (Madame de La Fayette, La Fontaine, Corneille, Racine, Molière, Boileau), ki je na estetski ravni z občutkom za mero vzpostavil kritičen in polemičen odnos do baroka, vendar ohranil duhovnozgodovinsko osnovo kartezijanske miselnosti. Sklenejo se s tezo, da izvor današnje nesrečne zavesti zahodnega človeka ni renesansa, ki je temeljila na srečni sintezi telesa in duha, temveč sta barok in klasicizem, v

katerih sta se ti dve »substanci« tragično ločili.

Zgodovina svetovne književnosti 3: Razsvetljenstvo (3 ECTS)

Predavanja razgrnejo vrednostni sistem razsvetljenstva, ki temelji na veri v človekov razum ter stremljenju k združitvi razuma in čutnosti kot predpogoju sreče. Okrepi se zavest o naravi in naravnosti (Rousseau). Namen razuma je odkriti zakonitosti sveta: iz 17. stoletja podedovani racionalizem postane osnova empiristične filozofije in moderne znanosti (enciklopedisti, angleški empiristi). Razum kot najvišji princip pride nujno v konflikt s tradicionalnimi avtoritetami cerkve in fevdalnega družbenega sistema: Leibnizova filozofija »preetablirane harmonije« s tezo, da je ta svet najboljši med vsemi možnimi, po notranji logiki pripelje do Voltairove kritike v *Kandidu*. Razsvetljenstvo kot filozofija 18. stoletja artikulira politične aspiracije meščanstva zoper anahronistično vladavino plemstva in bistveno prispeva k francoski revoluciji l. 1789. V kontekstu nujnosti spreminjanja in izboljševanja sveta pridobi književnost didaktični namen (Defoe, Richardson). V prozi se razvijejo satirični roman (Swift, Voltaire), meščanski roman (Fielding, Sterne), v dramatik vplivne dramaturške teorije (Lessing) ter družbenokritične tragedije (Lessing) in komedije (Diderot, Beaumarchais), v poeziji pa predvsem didaktična pesnitev (Pope, Haller), satira (Pope) in basen (Krilov), medtem ko lirika zaradi pretirano racionalistične naravnosti ni mogla polno zaživeti. Razsvetljenstvo je pomembno tudi za začetke slovenske umetniške ustvarjalnosti (Linhart, Dev, Vodnik).

Zgodovina svetovne književnosti 3: Simbolizem in moderna lirika (3 ECTS)

Predavanja predstavijo predhodnike simbolizma (Blake, Hölderlin, Novalis, Nerval, parnasovci) in potem »véliko četverico« – Baudelaira, Verlaina, Rimbauda in Mallarméja. Obravnavajo kompleksno razmerje med simbolizmom in dekadenco, simbolistično šolo v ožjem pomenu besede in postsimbolistično dediščino (Claudel, Valéry). Seznanjajo z razširitvijo simbolističnega gibanja po vsem svetu (Maeterlinck in Verhaeren, George in Rilke, Ivanov, Brjusov, Beli in Blok, Yeats in Stevens, Rubén Darío, Jiménez, García Lorca, Guillén in Alberti, Pessoa, Ungaretti, Montale in Quasimodo, Seferis, Ady, Murn, Župančič, Anton Vodnik in mladi Kocbek), pri čemer je pozornosti deležna tudi simbolistična dramatika (Maeterlinck), in podajajo vzporednice z likovno umetnostjo in glasbo. Osredinjajo pa se na nastanek moderne lirike iz simbolizma in rojstvo prvih radikalnih raziskav pesniškega jezika (Rimbaud, Mallarmé, Lautréamont), ki v 20. stoletju obrodijo bogate sadove v obliki raznovrstnih avantgardističnih poetik (futurizem, dadaizem, nadrealizem, ekspresionizem itn.).

Zgodovina svetovne književnosti 3: Vrhunci svetovne književnosti (3 ECTS)

Predavanja celovito, problemsko in kritično v literarnozgodovinskem in družbenem kontekstu predstavijo izbrana vrhunska dela iz svetovne literarne zakladnice (*Ep o Gilgamešu*, *Mahabharato*, *Ši Džing*, Homerjevo *Iliado* in *Odisejo*, Pindarjeve *Ode*, Sofoklesovo *Antigono*, Vergilijevo *Eneido*, Horacijeve pesmi in Ovidijeve *Metamorfoze*, *Princa in dvorne gospe*, *Rubajate*, *Tisoč in eno noč*, Petrarcoeve *Razsute rime*, Sv. Frančiška Asiškega *Hvalnico soncu*, trubadursko liriko, *Parsifala* Chrétiena de Troyesa in Wolframa von Eschenbacha, *Lazarčka s Tormesa*, Rabelaisovega *Gargantuo in Pantagruela*, Shakespearjeve tragedije in komedije, Cervantesovega *Don Kihota*, Miltonov *Izgubljeni raj* in Donnove pesmi, Gongorove pesmi, *Življenje je sen* Calderóna de la Barce, Corneillovega *Cida*, Racinovo *Fedro*, Molièrovega *Tartuffa*, Diderotovega *Rameaujevega nečaka*, Voltairovega *Kandida*, *Prevzetnost in pristranost* Jane Austen, Goethejevega *Fausta*, liriko Hölderlina, Novalisa, Lamartina, Vignyja, Musseta, Coleridgea, Wordswortha, Poeja, Puškina, Mickiewicza in Prešerna, Balzacove *Izgubljene iluzije*, Stendhalov roman *Rdeče in črno*, Flaubertovo *Gospo Bovary*, Tolstojev roman *Vojna in mir*,

Gogoljeve *Mrtve duše*, *Brate Karamazove* Dostojevskega, *Tri sestre* Čehova, Baudelairove *Rože zla*, Mallarméjeve sonete, Verlainove *Romance brez besed*, Rimbaudove *Iluminacije*, Whitmanove *Travne bilke*, Rilkejeve *Devinske elegije*, *Smrt v Benetkah* Thomasa Manna, Kafkov *Proces*, Proustovo *Iskanje izgubljenega časa*, Joyceovega *Uliksesa*, Lorcov *Ciganski romancero*, *Pusto deželo* T. S. Eliota, liriko Paula Celana, *Čakajoč Godota* Samuela Becketta, Marquesov roman *Sto let samote*, Borgesove *Izmišljije* itn.

Literarno prevajanje (6 ECTS)

Predmet je razdeljen na predavanja in seminar.

Predavanja sledijo bogati zgodovini prevodne dejavnosti s posebnim ozirom na spreminjanje razmerja med izvirnikom in prevodom skozi čas. Razgrinjajo različne teorije, ki obravnavajo fenomen prevoda od lingvističnih do estetskih razsežnosti. Poudarjajo razlike pri prevajanju različnih literarnih vrst (lirike, epike, dramatike) in zvrsti (romana, pravljice, vezane besede, prostega verza, komedije itn.). Primerjajo tudi značaje različnih jezikov in jezikovnih slogov različnih obdobj in literarnih usmeritev. Pridobljeno znanje študentje in študentke potem preizkusijo pri pisanju in predstavitvi seminarskih nalog, ki obravnavajo različne probleme konkretnih prevodov (iz drugih jezikov v slovenščino in nasprotno).

Predmet po svoji naravi ni le teoretičen, temveč tudi praktičen, pri tem pa omogoča vpogled v večplastno tkivo literarne umetnine in soočanje s konkretnimi jezikovnimi problemi.

Primerjalna književnost 3: Nietzsche in slovenska literatura (12 ECTS)

Predavanja uvodoma predstavijo problematiko Nietzschejeve filozofije, in sicer v kontekstu evropske novoveške filozofije. Sledi analiza Nietzschejeve filozofije in njenega pomena za formiranje različnih filozofskih šol, gibanj in literarnih smeri na prelomu stoletij in pozneje. Obravnava Nietzscheja in slovenske literature je zastavljena zgodovinsko: sprva analizira prve odmeve nemškega filozofa na Slovenskem, nato pomen njegove filozofije znotraj slovenske moderne, zlasti pri Cankarju in Župančiču. V obdobju med obema vojnama se predavanja izčrpno posvečajo zlasti Kosovelu, Podbevšku, Vidmarju in Bartolu, in sicer tako, da obravnavane leposlovne in esejistične tekste, v katerih lahko opazimo Nietzschejev vpliv, neposredno primerjajo z Nietzschejevim lastnim mišljenjem oz. s tistimi njegovimi formulacijami, ki tako ali drugače odmevajo pri slovenskih avtorjih. Posebna pozornost je posvečena mestu Nietzscheja znotraj slovenske filozofije, pa tudi znotraj debat o postmoderni in postmodernizmu.

Primerjalna književnost 3: Slovenski in svetovni postmodernizem (12 ECTS)

Predstavitev in analiza svetovnega postmodernizma (ameriška metafikcija, Eco, Calvino, Fowles, Barnes, Süskind, Robbe-Grillet, Cortazar itn.) v skladu z vodilnimi svetovnimi teorijami postmodernizma (McHale, Bertens, Fokkema, Hassan, Jameson, Calinescu itn.). Predstavitev in analiza slovenskega postmodernizma (Rupel, Gradišnik, Blatnik, Bratož, M. Novak, Šušulić itn.) v skladu s slovenskimi teorijami postmodernizma. Specifika slovanskega postmodernizma (Kiš, Pavić, Kundera, Bitov, Pelevin itn.). Razlike med »zahodnim« in »slovanskim« postmodernizmom; postavitve slovenskega postmodernizma v širši kontekst in njegova specifika. Refleksija literarne periodizacije.

Primerjalna književnost 3: Postkolonialna književnost (12 ECTS)

Predstavitev zgodovinske, sociološke in kulturnopolitične problematike kolonializma. Prikaz osrednjih teorij postkolonializma (Fanon, Said, G. Spivak, Bhaba itn.) in njihovih filozofskih podlag (moderne marksizem, kritična teorija družbe, Foucault, Derrida). Postkolonializem in feminizem – konceptualne vzporednice. Predstavitev osrednjih postkolonialnih književnosti,

avtorjev in literarnih del (latinskoameriških, azijskih, afriških). Tematizacija literarnega diskurza kot orodja medkulturnega razumevanja in sploh razumevanja vsake drugačnosti. Problematizacija konceptualnega modela zahodne literarne vede, zlasti pri aplikaciji na postkolonialno književnost.

Primerjalna književnost 3: Magični realizem (12 ECTS)

Seznanitev s pojmom »magični realizem« najprej v likovni umetnosti, potem v literaturi in filmu. Predstavitev teoretičnih pogledov na magični realizem v literaturi (Carpentier, Leal, Zamora, Chanady, D'Haen itn.) in njihova primerjava s teorijami filmskega in slikarskega magičnega realizma. Kritični pretres teorij in poskus vzpostavitve didaktično najprimernejšega pojmovanja magičnega realizma; preverba tega pojmovanja z literarnozgodovinsko analizo evropskega nadrealizma kot predhodnika magičnega realizma, Carpentierjevega literarnega opusa kot vmesnega člana in del osrednjih predstavnikov magičnega realizma (Asturias, Márquez, Cortazar, Fuentes, Allende, Llosa, Roa Bastos, Arguedas, T. Morrison, Rushdie, Okri itn.). Opredelitev do poskusov uveljavljanja oznake »magični realizem« tudi za dela evropske književnosti (Kafka, Grass, Calvino itn.). Obravnava t. i. slovenskega magičnega realizma (Tomšič, Žabot, Lainšček).

Primerjalna književnost 3: Primerjalna zgodovina slovenske literature (12 ECTS)

Prikaz osrednjih obdobij slovenske literature od razsvetljenstva naprej (razsvetljenstvo, romantika, postromantika, med romantiko in realizmom, slovenska moderna, ekspresionizem, socialni realizem, socialistični realizem, medvojna književnost, eksistencializem, modernizem, novi roman, obdobje postmoderne). Sprotna primerjava z razvojem evropske in ameriške literature. Podrobnejša obravnava nekaterih zanimivejših tem slovenske literarne zgodovine (Prešeren in evropska književnost, problematika vaškega romana, vprašanje realizma, recepcija Zolaja, vprašanje slovenske moderne, slovenska recepcija novega romana, slovenska postmoderna). Refleksija slovenskega zamudništva v primerjavi z evropskimi literarnimi tokovi in specifika slovenske recepcije tujih vplivov.

Primerjalna književnost 3: Teorije postkolonializma (12 ECTS)

Predmet najprej predstavi zgodovinsko problematiko kolonializma in postkolonializma, potem pa poda pregled vodilnih teorij postkolonializma in njihovih teoretskih osnov (predvsem neomarksizma, kulturnih študij, Foucaulteve filozofije in Derridajeve dekonstrukcije). Prikaže teorije nekaterih vodilnih teoretikov postkolonializma (od klasika Fanona do Saida, Spivakove, Bhabhe itn.). Ob primerih demonstrira prepletenost med temi teorijami in literarno prakso, saj omenjene teorije v precejšnji meri izhajajo iz branja literarnih besedil, obenem pa tudi same izdelujejo nove metode in strategije branja ter tako prispevajo k boljšemu razumevanju predvsem sodobne in postkolonialne, pa tudi evroameriške in tradicionalne književnosti.

Literatura in kultura: Biblija in evropska literatura (6 ECTS)

Opredelitev specifičnega literarnega statusa Biblije kot svetega pisma v razmerju do literature kot fikcije. Pregled zgodovine nastanka oziroma kanonizacije, prevajanja (Septuaginta, Hieronim, Luther, Buber in Rosenzweig) in razlage Biblije (znotrajbiblična in zunajbiblična; apostol Pavel, Filon Aleksandrijski, Talmud, Avguštin, srednjeveška *quadriga*, Luther, Calvin, moderna historična kritika) od antike do zdaj. Literarna obravnava Biblije od dojetanja njene pesniškosti v antiki (talmudski rabini, cerkveni očetje) do odkritja paralelizma v 18. stoletju (Lowth) in razvitja novega literarnega bibličnega kritištva (Alter) v 20. stoletju. Vzorci literarnega branja Biblije, npr. zgodbe o stvarjenju sveta in zgodbe o Abrahamovem žrtvovanju Izaka, pri kateri se literarno

branje (Auerbach) sooča s filozofskim (Kierkegaard, Derrida). Branje del piscev, ki se navezujejo na Biblijo v evropski literaturi (Efrem Sirski, Ambrozij, Roman Melod, Dante, Milton, Byron, Dostojevski, Rilke, T. Mann, Bulgakov itn.).

Literatura in kultura: Biblija in slovenska literatura (6 ECTS)

Opredelevitev specifičnega literarnega statusa Biblije kot svetega pisma v razmerju do literature kot fikcije.

Pregled zgodovine nastanka oziroma kanonizacije, prevajanja (Septuaginta, Hieronim, Luther, Buber in Rosenzweig) in razlage Biblije (znotrajbiblična in zunajbiblična; apostol Pavel, Filon Aleksandrijski, Talmud, Avguštin, srednjeveška *quadriga*, Luther, Calvin, moderna historična kritika) od antike do zdaj.

Literarna obravnava Biblije od dojemanja njene pesniškosti v antiki (talmudski rabini, cerkveni očetje) do odkritja paralelizma v 18. stoletju (Lowth) in razvitja novega literarnega bibličnega kritištva (Alter) v 20. stoletju. Vzorci literarnega branja Biblije, npr. zgodbe o stvarjenju sveta in zgodbe o Abrahamovem žrtvovanju Izaka, pri kateri se literarno branje (Auerbach) sooča s filozofskim (Kierkegaard, Derrida). Branje del piscev, ki se navezujejo na Biblijo v slovenski literaturi (Prešeren, Gregorčič, Murn, Cankar itn.).

Literatura in kultura: Grško, judovsko in rimsko pesništvo v antiki (6 ECTS)

Predmet *Grško, judovsko in rimsko pesništvo v antiki* seznanja z zgodovino treh starih pesništev in njihovimi velikimi témami, ki so postale del evropskega literarnega in kulturnega izročila.

Nastanek pojma »lirika« na podlagi kriterija subjektivnosti v romantiki.

Pregled grške arhaične lirike ob vodilnem vprašanju, kaj je človek (od Arhiloha naprej, s posebnim ozirom na Pindarja).

Pregled bibličnih knjig in bližnjevzhodne modrostne literature ter obravnava *Jobove knjige* ob vodilnem vprašanju, od kod zlo.

Pregled rimske lirike in osredinjenje na Vergilija ob vodilnem vprašanju o svetovnem miru.

Literatura in kultura: Poezija in mistika (6 ECTS)

Predavanja obravnavajo mistično pesništvo kot mejno, vendar vrhunsko področje literature. Mistično pesništvo opredeljujejo kot pesništvo, namenjeno izrekanju vrhunske religiozne, tj. mistične izkušnje, ki je po definiciji neizrekljiva in zato njeno izrekanje ne more biti pojmovno. To pesništvo razločijo od siceršnjega pesništva, ki izhaja iz pesniške oz. estetske izkušnje in je prav tako napoteno na neizrekljivo kot svoj metajezikovni izvor, vendar na drugačen način, brez mističnega molka, ki je inkorporiran v mistični govor. Po drugi strani ga razločijo tudi od navadnega religioznega pesništva, ki ne izreka izkušnje skritega, ampak slavi v zemeljskem območju razodetega Boga. Pregledno predstavijo vzhodno (hindujsko, zoroastrsko, muslimansko itn.), nadrobneje pa zahodno, se pravi judovsko-krščansko mistično pesništvo.

Literatura in kultura: Literatura in ideologija (6 ECTS)

Predavanja uvodoma predstavijo problematiko literature in ideologije; posebna pozornost je namenjena vsebini pojma »ideologija« od francoskih racionalističnih filozofov poznega 18. stoletja naprej prek politične teorije, zlasti znotraj marksizma (natančno je razčlenjena *Nemška ideologija* Marxa in Engelsa, kjer je razvita prva kritično-polemična definicija ideologije), pa do novejših analiz ideologije (problemski sklopi: postkolonializem, postkomunizem, liberalna demokracija, politična korektnost, globalizacija, multikulturalizem itn.). Splošna problematika razmerja med literaturo in ideologijo je konkretizirana s pomočjo analize nekaterih ideoloških posegov na področje avtonomije umetnosti, zlasti znotraj totalitarnih družb, pa tudi s primeri iz

starejše in novejšje slovenske kulturne zgodovine.

Literatura in kultura: Literatura in filozofija (6 ECTS)

Po uvodnem zgoščenem zgodovinskem pregledu razmerja med literaturo in filozofijo predavanja obravnavajo različne možnosti odnosa med literaturo in filozofijo. V ta namen razvijejo tri modele: ali-ali oz. disjunktivnega (bodisi platonskega bodisi ničejanskega), komplementarnega (Kant, Hegel; Schelling, Heidegger, Adorno), dekonstrukcijskega (Derrida). Predavanja obravnavajo tudi posebne vsebinske sklope, reprezentativne za obravnavano problematiko. To so mdr. vprašanja, kakšen je denimo Platonov odnos do umetnosti, kako Aristotel razume tragedijo, kako Hegel razlaga romantično pesništvo, Heidegger Hölderlina, T. Hribar sodobno slovensko poezijo ali S. Žižek Cankarja. Posebna pozornost je namenjena še sklopu t. i. filozofske literature, se pravi literarnim tekstom s poudarjeno filozofsko-refleksivno razsežnostjo. Obravnavni so žanri, kot so refleksivna lirika, miselna proza, idejni roman, aforistika, pa tudi filozofska dela z izrazito literarno-estetsko razsežnostjo (Platon, Pascal, Nietzsche, Camus, Cioran idr.).

Literatura in kultura: Literatura in medkulturnost (6 ECTS)

Predavanja uvodoma zarišejo problematiko kulture, medkulturnosti in večkulturnosti s teoretskega (sociološkega, filozofskega, kulturološkega, literarnovednega) gledišča. Razmejujejo med kulturnimi študijami, primerjalnimi kulturnimi študijami in študijami literarnih kultur. Predstavijo vlogo literature kot medkulturnega posrednika (vlogo literarnega prevoda, potopisne literature, literarne imagologije), pa tudi kot idealnega medija za predstavitev vsakršne drugosti in drugačnosti (kulturne, idejne, svetovnonazorske, spolne, nacionalne, rasne itn.). Ob konkretnih literarnih primerih prikažejo medkulturno posredniško vlogo literature.

Literatura in kultura: Literatura in popularna kultura (6 ECTS)

Predavanja uvodoma razčlenijo vsebino pojma »popularna kultura«, nato pa obravnavajo posebnosti literature in razumevanja literature v kontekstu postmoderne medijske estetike. Posledica tega konteksta je tudi intermedialnost kot eden temeljnih postopkov novodobnih umetniških praks. Predavanja predstavijo in analizirajo nekaj odmevnih literarnih tekstov, ki bodisi kritično prikazujejo svet popularne kulture bodisi svojo naracijo prilagajajo tehnikam in žanrom popularne kulture (film, televizija, medmrežje, strip, video idr.).

Izbirni predmet iz filozofije kulture: Filozofija ustvarjalnosti (3 ECTS)

Ustvarjalnost jemljemo kot ključno določilo kulturne položenosti humanosti. Pojem se je oblikoval na podlagi grškega dojemanja poiesis, in se kot tak vstopa v razmerje s proizvodnjem. Ta razlika je v mnogo čem ključna, ko razmišljamo o izzivu novodobne tehnike, ki se mu ni mogla izogniti tudi sodobna kultura v vseh vidikih svoje »ustvarjalnosti«. Na podlagi nekaterih osrednjih filozofskih opredelitev ustvarjalnosti, poskušamo v predavanjih zajeti fenomen ustvarjalnosti v vsem njegovem obsegu (tudi ob konkretnih aplikaciji ustvarjalnosti), predvsem pa v tistem razsežju v katerem humanost dosega svojo humanost in ga običajno označujemo s »kulturo«. Koliko je kultura danes še ustvarjalna in koliko samo še manipulativna ter funkcionalna. To vprašanje v enaki meri velja tudi za znanost, vero in izobrazbo, kolikor ju obravnavamo kot elementa ustvarjalnosti, ki ji prav kot določilo humanosti sicer karakterizira tudi svetovnost in kozmičnost.

Izbirni predmet iz filozofije kulture: Človek in kozmos v renesansi (3 ECTS)

- Uvod: opredelitev renesanse, kaj obsega, glavni tokovi ...

- Humanizem in florentinska renesansa v zgodnjem *quattrocentu*.
- Renesančno »odkritje« antike: proporci, harmonija, perspektiva ...
- »Sovpadanje nasprotij« pri Nikolaju Kuzanskem.
- Pomen zbirke *Corpus hermeticum* za renesančno mišljenje.
- Platonska akademija v Firencah: Ficino, Pico, Lorenzo Medici ...
- Mitologija, ikonografija in filozofija v Botticellijevem slikarstvu.
- Leonardo da Vinci: »znati videti« (*saper vedere*).
- Renesančne menipeje: Erazem, More, Bosch, Rabelais ...
- Kopernikov obrat od geocentrizma k heliocentrizmu.
- Brunov kozmološki infinitizem in krščanstvo.
- Brunov kozmološki infinitizem in krščanstvo.
- Michel de Montaigne: *Eseji* – filozofija »človeške mere«.

Opomba:

Iz predmetnega sklopa *Zgodovina svetovne književnosti 3* študentka oz. študent v 1. letniku izbere en predmet, v 2. letniku pa iz istega predmetnega sklopa spet izbere en predmet, vendar ne istega kot v 1. letniku.

2. letnik

Zgodovina svetovne književnosti 3: Orient (3 ECTS)

Pregleden prikaz književnosti starega Orienta: egipčanske, babilonsko-asirske, starojudovske, arabske, perzijske, indijske, kitajske, japonske. Podrobnejša predstavitev osrednjih del: *Knjige mrtvih*, *Sinuhejeve zgodbe*, *Epa o Gilgamešu*, Biblije, Korana, *Tisoč in ene noči*, Aveste, *Šah-Nameja*, poezije Omarja Hajama in Hafisa, *Upanišad*, *Rigvede*, *Mahabharate*, *Šakuntale*, *Dao-de-džinga*, *Ši-džinga*, poezije Li Taipoja, *Lepih gospa z bogatega dvora*, *Zgodb princa Gendžija* itn. Predstavitev kulturnih razlik in problematizacija uvrščanja orientalskih književnosti v zahodni literarnoperiodizacijski model.

Zgodovina svetovne književnosti 3: Srednjeveška književnost (3 ECTS)

Predavanja predstavijo poglobljene tokove ter najpomembnejša literarna dela in avtorje v srednjem veku, v katerem je najprej prevladovala literarna produkcija v latinščini (*Carmina burana*), potem pa se je prav s pomočjo književnosti uveljavilo tudi pisanje v ljudskih (poznejših »nacionalnih«) jezikih. Obravnavajo tako tradicijo epskega pesništva, ki najbolj izraža srednjeveški vrednostni sistem, kot liriko, ki z individualizacijo pesniškega glasu in kultom ljubezni od 12. stoletja naprej (provansalski trubadurji, francoski truverji, sicilska in toskanska šola, *dolce stil nuovo*, *Minnesängerji* itn.) pripravlja pot renesansi. Osrednja tema predavanj je ljubezenska lirika od trubadurjev do Danteja, ki je z *Božansko komedijo* ustvaril najvišji literarni spomenik srednjeveške miselnosti. V predavanja so vključene tudi razlage srednjeveške filozofije, teologije in mistike, duhovnega gledališča, likovne umetnosti, glasbe ter drugih umetniških in družbenih pojavov, ki so nujne za razumevanje dobe.

Zgodovina svetovne književnosti 3: Renesansa (3 ECTS)

Predavanja sledijo porajanju renesanse od Petrarce, »prvega humanista« in renesančnega pesnika, prek Rabelaisovega modela visoke renesanse, ki temelji na veri v veličino človeka, do Shakespeara in Cervantesa, ki že nakazujeta zaton renesančne sinteze telesa in duha ter začetek baroka. Obravnavajo tako epsko pesništvo (Pulci, Boiardo, Ariosto, Camöens) kot liriko (znotraj

francoske renesanse npr. »lyonski krog« in Plejado na čelu z Du Bellayjem in Ronsardom), tako prozo (Boccaccio, Margareta Navarska, Rabelais, Cervantes) kot dramo (elizabetinsko gledališče, Shakespeare). K boljšem razumevanju ideala renesančne lepote pomagajo primerjave z likovno umetnostjo (slikarstvom, kiparstvom, arhitekturo) in glasbo. Predavanja soočajo slušatelj(ice) z odprtim vprašanjem: je renesansa začetek novega veka, kakor smo vajeni misliti, ali veličastni zaključek srednjega veka?

Zgodovina svetovne književnosti 3: Barok in klasicizem (3 ECTS)

Predavanja predstavijo kontroverzni pojem »barok« in kompleksno razmerje med renesanso in barokom. Zvečine obravnavajo baročne avtorje v različnih nacionalnih književnostih: Tassa in Marina, Góngoro in Calderóna de la Barca, de Viauja, Saint-Amanta in Malherba, Grimmelshausna in Opitza, Donna in Miliona, van den Vondla, Komenskega, Gundulića, Svetokriškega in Valvasorja. Potem predstavi klasicizem (Madame de La Fayette, La Fontaine, Corneille, Racine, Molière, Boileau), ki je na estetski ravni z občutkom za mero vzpostavil kritičen in polemičen odnos do baroka, vendar ohranil duhovnozgodovinsko osnovo kartezijske miselnosti. Sklenejo se s tezo, da izvor današnje nesrečne zavesti zahodnega človeka ni renesansa, ki je temeljila na srečni sintezi telesa in duha, temveč sta barok in klasicizem, v katerih sta se ti dve »substanci« tragično ločili.

Zgodovina svetovne književnosti 3: Razsvetljenstvo (3 ECTS)

Predavanja razgrnejo vrednostni sistem razsvetljenstva, ki temelji na veri v človekov razum ter stremeljenju k združitvi razuma in čutnosti kot predpogoju sreče. Okrepi se zavest o naravi in naravnosti (Rousseau). Namen razuma je odkriti zakonitosti sveta: iz 17. stoletja podedovani racionalizem postane osnova empiristične filozofije in moderne znanosti (enciklopedisti, angleški empiristi). Razum kot najvišji princip pride nujno v konflikt s tradicionalnimi avtoritetami cerkve in fevdalnega družbenega sistema: Leibnizova filozofija »preetablirane harmonije« s tezo, da je ta svet najboljši med vsemi možnimi, po notranji logiki pripelje do Voltairove kritike v *Kandidu*. Razsvetljenstvo kot filozofija 18. stoletja artikulira politične aspiracije meščanstva zoper anahronistično vladavino plemstva in bistveno prispeva k francoski revoluciji l. 1789. V kontekstu nujnosti spreminjanja in izboljševanja sveta pridobi književnost didaktični namen (Defoe, Richardson). V prozi se razvijejo satirični roman (Swift, Voltaire), meščanski roman (Fielding, Sterne), v dramatik vplivne dramaturške teorije (Lessing) ter družbenokritične tragedije (Lessing) in komedije (Diderot, Beaumarchais), v poeziji pa predvsem didaktična pesnitev (Pope, Haller), satira (Pope) in basen (Krilov), medtem ko lirika zaradi pretirano racionalistične naravnosti ni mogla polno zaživeti. Razsvetljenstvo je pomembno tudi za začetke slovenske umetniške ustvarjalnosti (Linhart, Dev, Vodnik).

Zgodovina svetovne književnosti 3: Simbolizem in moderna lirika (3 ECTS)

Predavanja predstavijo predhodnike simbolizma (Blake, Hölderlin, Novalis, Nerval, parnasovci) in potem »véliko četverico« – Baudelaira, Verlaina, Rimbauda in Mallarméja. Obravnavajo kompleksno razmerje med simbolizmom in dekadenco, simbolistično šolo v ožjem pomenu besede in postsimbolistično dediščino (Claudel, Valéry). Seznanjajo z razširitvijo simbolističnega gibanja po vsem svetu (Maeterlinck in Verhaeren, George in Rilke, Ivanov, Brjusov, Beli in Blok, Yeats in Stevens, Rubén Darío, Jiménez, García Lorca, Guillén in Alberti, Pessoa, Ungaretti, Montale in Quasimodo, Seferis, Ady, Murn, Župančič, Anton Vodnik in mladi Kocbek), pri čemer je pozornosti deležna tudi simbolistična dramatika (Maeterlinck), in podajajo vzporednice z likovno umetnostjo in glasbo. Osredinjajo pa se na nastanek moderne lirike iz simbolizma in rojstvo prvih radikalnih raziskav pesniškega jezika (Rimbaud, Mallarmé, Lautréamont), ki v 20.

stoletju obrodijo bogate sadove v obliki raznovrstnih avantgardističnih poetik (futurizem, dadaizem, nadrealizem, ekspresionizem itn.).

Zgodovina svetovne književnosti 3: Vrhunci svetovne književnosti (3 ECTS)

Predavanja celovito, problemsko in kritično v literarnozgodovinskem in družbenem kontekstu predstavijo izbrana vrhunska dela iz svetovne literarne zakladnice (*Ep o Gilgamešu*, *Mahabharato*, *Ši Džing*, Homerjevo *Iliado* in *Odisejo*, Pindarjeve *Ode*, Sofoklesovo *Antigono*, Vergilijevo *Eneido*, Horacijeve pesmi in Ovidijeve *Metamorfoze*, *Princa in dvorne gospe*, *Rubajate*, *Tisoč in eno noč*, Petrarcoeve *Razsute rime*, Sv. Frančiška Asiškega *Hvalnico soncu*, trubadursko liriko, *Parsifala* Chrétiena de Troyesa in Wolframa von Eschenbacha, *Lazarčka s Tormesa*, Rabelaisovega *Gargantuo in Pantagruela*, Shakespearjeve tragedije in komedije, Cervantesovega *Don Kihota*, Miltonov *Izgubljeni raj* in Donnove pesmi, Gongorove pesmi, *Življenje je sen* Calderóna de la Barce, Corneillovega *Cida*, Racinovo *Fedro*, Molièrovega *Tartuffa*, Diderotovega *Rameaujevega nečaka*, Voltairovega *Kandida*, *Prevzetnost in pristranost* Jane Austen, Goethejevega *Fausta*, liriko Hölderlina, Novalisa, Lamartina, Vignyja, Musseta, Coleridgea, Wordswortha, Poeja, Puškina, Mickiewicza in Prešerna, Balzacove *Izgubljene iluzije*, Stendhalov roman *Rdeče in črno*, Flaubertovo *Gospo Bovary*, Tolstojev roman *Vojna in mir*, Gogoljeve *Mrtve duše*, *Brate Karamazove* Dostojevskega, *Tri sestre* Čehova, Baudelairove *Rože zla*, Mallarméjeve sonete, Verlainove *Romance brez besed*, Rimbaudove *Iluminacije*, Whitmanove *Travne bilke*, Rilkejeve *Devinske elegije*, *Smrt v Benetkah* Thomasa Manna, Kafkov *Proces*, Proustovo *Iskanje izgubljenega časa*, Joyceovega *Uliksesa*, Lorcov *Ciganski romancero*, *Pusto deželo* T. S. Eliota, liriko Paula Celana, *Čakajoč Godota* Samuela Becketta, Marquesov roman *Sto let samote*, Borgesove *Izmišljije* itn.

Metodologija (7 ECTS)

Predmet podaja zgodovinski pregled metod literarne vede, njihovo sistematiko in posamične predstavitve. Pregledno označi rabo spoznavno-logičnih metod, filološke metode in tekstne kritike, lingvističnih metod, biografske, duhovnozgodovinske, pozitivistične, eksistencialistične in marksistične metode, potem pa podrobneje predstavi fenomenološko, formalistično in strukturalistično metodo, imanentno interpretacijo, New Criticism, poststrukturalistično, semiotično, dekonstrukcijsko, psihoanalitično, neomarksistično, feministično in novohistoristično metodo, empirično literarno znanost ter recepcijsko estetiko, pa tudi vsakič najnovejše metodološke pristope. V ospredje postavlja načelo metodološkega pluralizma.

Magistrski seminar iz literarne kritike (4 ECTS)

V seminarju sodelujejo študenti višjih letnikov, ki svoje pridobljeno literarnozgodovinsko in literarnoteoretsko znanje (predvsem s področja literarne aksiologije) preizkušajo na praktičnem področju literarne kritike. Predavatelj uvodoma predstavi splošno problematiko literarne kritike znotraj literarne vede, nato pa konkretne – tako načelne kot praktične – dileme aktualnega literarnokritičnega pisanja. Vsak izmed seminaristov si mora izbrati najmanj eno slovensko/prevodno književno noviteto, o kateri nato napiše literarno kritiko in jo predstavi na seminarju. Dolžnost vsakega udeleženca seminarja ni samo predstavitev lastne kritike, temveč tudi poznavanje vseh del, obravnavanih na seminarju, in sodelovanje v diskusijah o teh delih. Udeleženci seminarja morajo svoja stališča predstaviti argumentirano in v dialogu z drugimi sodelujočimi.